

30 ΟΚΤ. 2013

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124331 Fax : 210-5243522

Αθήνα 29-10- 2013
Αριθμ. Πρωτ.: 78

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων

ΘΕΜΑ: «Σποροπαραγωγική δραστηριότητα»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 977/27-8-2013

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Ε. Μπασιάκος**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Η σποροπαραγωγή στη χώρα μας είναι σταθεροποιημένη για μεγάλη χρονική περίοδο που υπερβαίνει τη δεκαετία, με αποτέλεσμα να λειτουργούν 120 περίπου σποροπαραγωγικές επιχειρήσεις, οι οποίες παράγουν και εμπορεύονται το σύνολο σχεδόν των αναγκών της χώρας σε σπόρους σποράς καπνού και ζαχαρότευτλων, το 95% περίπου των αναγκών της χώρας σε σπόρους σποράς δημητριακών (σιτάρι μαλακό-σκληρό, κριθάρι, βρώμη, σίκαλη, τριτικάλε κ.ά.), το 75% περίπου των αναγκών της χώρας σε σπόρους σποράς ψυχανθών (βίκος, μηδική, φακή, ρεβίθι, σόγια, κτηνοτροφικό μπιζέλι και κουκί), το 52% περίπου των αναγκών της χώρας σε σπόρους σποράς ρυζιού και το 40% περίπου των αναγκών της χώρας σε σπόρους σποράς βαμβακιού.

Όσον αφορά στις ανάγκες της χώρας σε σπόρους σποράς υβριδίων καλαμποκιού, σόργου, ηλιάνθου και ελαιοκράμβης, σημειώνεται ότι καλύπτονται κυρίως με εισαγωγές.

Από την ένταξη της χώρας μας στην τότε ΕΟΚ (τώρα ΕΕ), η σποροπαραγωγική δραστηριότητα αποτελεί αντικείμενο των ιδιωτικών επιχειρήσεων και των συνεταιρισμών, ενώ ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, στο πλαίσιο των ερευνητικών και τεχνολογικών δραστηριοτήτων του, συνεχίζει να δημιουργεί και να εγγράφει νέες ποικιλίες και να συμμετέχει ενεργά στην παραγωγική δραστηριότητα του πρωτογενούς τομέα της σποροπαραγωγής, προκειμένου να συμβάλει στην αύξηση του ποσοστού των ελληνικών ποικιλιών και της εγχώριας σποροπαραγωγής για την κάλυψη των αναγκών της χώρας.

Ειδικότερα, από το 2012, με απόφαση του ΔΣ του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, υλοποιείται αναπτυξιακό έργο με τίτλο "Δημιουργία, διατήρηση, σποροπαραγωγή και διάθεση στην αγορά ποικιλιών σιτηρών, κτηνοτροφικών φυτών και οσπρίων, βάμβακος, καπνού και κηπευτικών" (με αντίστοιχα υποέργα), ως αυτοχρηματοδοτούμενο, επανεπενδύοντας έτσι τα έσοδα που προκύπτουν από τις πωλήσεις σπόρων και την είσπραξη των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης και συμβάλλοντας:

- Στη δημιουργία νέων, υψηλοαποδοτικών, με άριστα ποιοτικά χαρακτηριστικά, ποικιλιών προσαρμοσμένων στις ελληνικές συνθήκες,
- Στη διατήρηση της γενετικής καθαρότητας και της ταυτότητας των υπάρχουσών ποικιλιών φυτών μεγάλης καλλιέργειας και κηπευτικών,
- Στην αυτοδύναμη παραγωγή, τυποποίηση, πιστοποίηση και διάθεση σπόρων υψηλής ποιότητας,
- Στη διατήρηση και βελτίωση των υφισταμένων υποδομών που εξυπηρετούν τις εν λόγω δράσεις και
- Στην αξιοποίηση του πολύτιμου γενετικού υλικού, το οποίο διαθέτουν οι ερευνητικές μονάδες.

Ο αριθμός των ποικιλιών, κυριότητας ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, που σποροπαραγονται και διακινούνται, σήμερα, από συνεργαζόμενους ιδιωτικούς και συνεταιριστικούς οίκους έχουν ως ακολούθως:

- 15 ποικιλίες μαλακού σιταριού
- 7 ποικιλίες σκληρού σιταριού
- 9 ποικιλίες κριθαριού
- 4 ποικιλίες τριτικάλε
- 4 ποικιλίες βρώμης
- 31 ποικιλίες κτηνοτροφικών φυτών και οσπρίων
- 1 ποικιλία ρυζιού
- 1 ποικιλία βαμβακιού
- 15 ποικιλίες κηπευτικών.

Οι πωλήσεις πιστοποιημένου βασικού καπνόσπορου, καθώς και οι πιστοποιήσεις σπόρων σποράς φυτών μεγάλης καλλιέργειας και κηπευτικών, κυριότητας ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, τα τελευταία έτη, παρουσιάζονται στους κάτωθι Πίνακες 1, 2 και 3:

Πίνακας 1. Πιστοποιημένες ποσότητες (κιλά) και αξία σπόρων σποράς ποικιλιών, κυριότητας ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, σε σιτηρά, κτηνοτροφικά φυτά, όσπρια και βαμβάκι (κατηγορία σπόρου Α' και Β' Αναπαραγωγής).

Έτος	Κιλά	Αξία σε ευρώ (περίπου)
2007	4.457.895,00	191.109,00
2008	6.039.221,00	256.110,00
2009	6.873.410,00	300.155,00
2010	4.161.970,00	198.953,00
2011	3.181.285,00	138.381,00
2012	2.810.105,00	112.043,00

Πίνακας 2. Πωλήσεις καπνόσπορου (κιλά) από τον Καπνικό Σταθμό Έρευνας και Κέντρο Διανομής Σπόρων Καπνού ανά ποικιλία

Έτος	Ανατολικού τύπου				Δυτικού τύπου			Συνολικές Πωλήσεις (κιλά)
	Κατερίνη 53	Ξάνθη 81	Ξάνθη 2Α	Διάφορες	VE9	Νίκη	Διάφορες & κουφέτο	
2006	1057.12	43.69	449.12	34.10				
2007	801.89	673.04	515.11	27.63	36.36	2.43	3.09	1587.12
2008	1024.40	303.08	630.57	26.95			7.47	2063.93
2009	1107.72	699.07	229.92	47.50	7.24	6.64	1.32	1986.32
2010	1430.81	674.15	185.49	25.88	1.15	70.89	12.00	2110.09
2011	793.99	765.72	61.15	11.68	2.34	47.61	11.55	2399.92
2012	1117.74	698.76	56.67	10.53	3.50	49.76	31.40	1713.89
2013	1048.04	930.57	72.56	10.90	4.20	21.49	55.20	1992.16
							21.32	2109.08

Πίνακας 3. Ποσότητες και αξία τυποποιημένων σπόρων σποράς (κιλά) ποικιλιών κυριότητας ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ στα κηπευτικά (κατηγορίας standard)

Έτος	Κιλά	Αξία σε ευρώ (περίπου)
2007	2.562,00	3.037,00
2008	16.327,00	7.567,00
2009	21.958,60	10.566,78
2010	11.195,20	4.987,00
2011	13.544,50	9.446,00

Αναλυτικότερα, η εικόνα της σποροπαραγωγικής δραστηριότητας ανά καλλιέργεια έχει ως εξής:

Καπνός

Ο Καπνικός Σταθμός Έρευνας και Κέντρο Διανομής Σπόρων Καπνού (Θεσσαλονίκη) διαθέτει στους Έλληνες αγρότες πιστοποιημένο βασικό σπόρο υψηλής βλαστικότητας και καθαρότητας από ελληνικές ποικιλίες καπνού, οι οποίες δημιουργήθηκαν και είναι προσαρμοσμένες στις ελληνικές κλιματικές συνθήκες και έχουν πολύ καλά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά.

Σήμερα, υπάρχουν 34 ποικιλίες καπνού, κυριότητας του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, εγγεγραμμένες στον Εθνικό Κατάλογο, αλλά εμπορικό ενδιαφέρον και ζήτηση την τελευταία τριετία, παρουσιάζουν, κυρίως, οι ποικιλίες Κατερίνη 53 και Ξάνθη 81 (ανατολικού τύπου) και, λιγότερο, οι δυτικού τύπου ποικιλίες Νίκη και Βιρτζίνια.

Ο ελληνικός καπνός που προέρχεται από ποικιλίες ανατολικού τύπου είναι περιζήτητος στις διεθνείς αγορές για τα οργανοληπτικά του χαρακτηριστικά, με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του αποξηραμένου προϊόντος που παράγεται στη χώρα μας να εξάγεται. Λόγω του επιθυμητού αρώματος των ελληνικών ποικιλιών, παρατηρείται, επίσης, αυξημένη ζήτηση και για εξαγωγή πιστοποιημένων σπόρων σε χώρες, όπως η Τουρκία, η Συρία κ.λπ.

Θετικές προοπτικές για την καλλιέργεια καπνού τα επόμενα χρόνια δημιουργεί:

α) Η οδηγία της Κομισιόν που πρόκειται να εφαρμοστεί από το 2015-16 που, μεταξύ άλλων, προβλέπει κατάργηση των πρόσθετων ουσιών στα τσιγάρα.

Έτσι, τα αρωματικά καπνά θα είναι πλέον τα μόνα που θα μπορούν να προσδώσουν αρωματικές ιδιότητες στο τελικό προϊόν.

β) Η πρόσφατη συμφωνία του ΥΠΑΑΤ με την Phillip Morris που προβλέπει την απορρόφηση του 50% της εγχώριας παραγωγής καπνού (περίπου 13.500 τόνους καπνού ετησίως), την ερχόμενη τριετία 2013-2015, σε προσυμφωνημένη τιμή. Σε συνέχεια της συμφωνίας αυτής, προβλέπεται η δημιουργία Πανευρωπαϊκού Κέντρου Καπνού στις αποθήκες του Παπαστράτου στο Αγρίνιο, όπου θα διακινούνται, ετησίως, περί τα 2.500 κοντέινερς. Στην πράξη, το Αγρίνιο καθίσταται βασικό κέντρο logistics για τη μεγάλη διεθνή καπνοβιομηχανία, ενώ, παράλληλα, υπολογίζεται ότι θα δημιουργηθούν αρκετές θέσεις εργασίας τόσο στην περιοχή όσο και στον κλάδο των μεταφορών και logistics.

γ) Το πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2007-2013, Δράση 2.3 «Σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης στη παραγωγή καπνού», το οποίο ενισχύει τους καπνοπαραγωγούς που θα ενταχθούν στη δράση κατά 93,20 ευρώ/στρέμμα, παρέχοντας έτσι επιπλέον κίνητρα για την ενίσχυση της καλλιέργειας, εφόσον, βέβαια, πληρούνται οι προϋποθέσεις της δράσης (π.χ. να είναι αγρότες, να έχουν ενεργοποιήσει δικαιώματα από καπνό το 2009, να εφαρμόζουν αμειψισπορά με ψυχανθή σε ποσοστό 20% των εκτάσεων τους κ.λπ.).

Τη φετινή χρονιά, η έκταση καλλιέργειας καπνού στην Ελλάδα σημείωσε αύξηση, με τα στρέμματα, βάσει συμβολαίου, να ξεπερνούν τις 150.000 και από αυτά το 97,5% να αντιστοιχεί σε καλλιέργειες καπνών ανατολικού τύπου (ποικιλίες Μπασμάς και Κατερίνη), ενώ οι καλλιέργειες ποικιλιών δυτικού τύπου (ποικιλίες Νίκη και Βιριτζίνια) να περιορίζονται στο υπόλοιπο 2,5%.

Βαμβάκι

Το Ινστιτούτο Βάμβακος και Βιομηχανικών Φυτών (Θεσσαλονίκη) είναι δημιουργός ελληνικών ποικιλιών βαμβακιού προσαρμοσμένων στις κλιματικές συνθήκες της Ελλάδας, που αύξησαν σημαντικά τις αποδόσεις, βελτίωσαν την ποιότητα του βαμβακιού και καθιέρωσαν την καλλιέργεια του βαμβακιού ως εθνικού προϊόντος. Στο Ινστιτούτο Βάμβακος διατηρείται μια συλλογή γενετικού υλικού με διάφορα χαρακτηριστικά και γίνεται προσπάθεια αξιοποίησής του, με στόχο την επίτευξη υψηλής παραγωγικότητας και ποιότητας.

Ο ελληνικός πιστοποιημένος σπόρος βαμβακιού αποτελεί ιδανική λύση για τους αγρότες που έχουν να αντιμετωπίσουν το υψηλό κόστος καλλιέργειας, ενώ, συγχρόνως, ευνοείται η εθνική οικονομία από τη μείωση του κόστους εισαγωγής ξένων ποικιλιών.

Η στοχευμένη καλλιέργεια ποικιλιών με επιθυμητά ποιοτικά χαρακτηριστικά και η τυποποίηση του ελληνικού βαμβακιού θα προσφέρουν ταυτότητα στο ελληνικό βαμβάκι, θα αξιοποιήσουν τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και έτσι το ελληνικό βαμβάκι θα κυκλοφορεί στην παγκόσμια αγορά με πιστοποιημένο όνομα, ποιότητα και ως πιστοποιημένο τελικό προϊόν (νήμα ή ύφασμα) αυξάνοντας την εμπορική του αξία.

Κτηνοτροφικά Φυτά και Όσπρια

Το Ινστιτούτο Κτηνοτροφικών Φυτών και Βοσκών (ΙΚΦ&Β) (Λάρισα) είναι δημιουργός και διατηρητής πολλών ποικιλιών κτηνοτροφικών φυτών υψηλής παραγωγικής και εμπορικής αξίας, όπως οι ποικιλίες μηδικής, βίκου, κουκιού, κτηνοτροφικού μπιζελιού, φακελωτής κ.λπ., οι οποίες κυριαρχούν στην ελληνική αγορά. Επίσης, οι ποικιλίες που έχουν δημιουργηθεί στην

κατηγορία των οσπρίων, καλλιεργούνται σε όλες τις περιοχές της χώρας, καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά σπόρων.

Το ως άνω Ινστιτούτο συνεχίζει να εγγράφει ποικιλίες κτηνοτροφικών φυτών και οσπρίων, έχοντας σε εξέλιξη διάφορα προγράμματα βελτίωσης, τα οποία ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες των παραγωγών αλλά και των καταναλωτών (γεωργία μειωμένων εισροών, ανθεκτικές ποικιλίες σε βιοτικές και αβιοτικές καταπονήσεις, βιολογικά παραγόμενα όσπρια και ζωοτροφές κ.λπ.). Έτσι, με την εγγραφή νέων ποικιλιών και τον αναπολλαπλασιασμό των παλαιότερων, το ΙΚΦ&Β συμμετέχει, σε μεγάλο ποσοστό, στα έσοδα από τη δραστηριότητα της σποροπαραγωγής.

Σιτηρά

Το Ινστιτούτο Σιτηρών (Θεσσαλονίκη) είναι, σήμερα, δημιουργός και διατηρητής 67 ποικιλιών χειμερινών και εαρινών σιτηρών εγγεγραμμένων στον Εθνικό Κατάλογο και συνεχίζει το πρόγραμμα βελτίωσης και αξιολόγησης γενετικού υλικού, ώστε νέες ποικιλίες να προωθηθούν στην αγορά στο προσεχές μέλλον. Δύο νέες ποικιλίες, μία σκληρού σιταριού και μία τριτικάλε, βρίσκονται ήδη στο δεύτερο έτος δοκιμών από το Ινστιτούτο Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργουμένων Φυτών και αναμένεται να εισαχθούν στην αγορά την επόμενη χρονιά.

Στο μαλακό σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, τριτικάλε οι ελληνικές ποικιλίες (ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ) κατέχουν αξιολογικό μερίδιο της αγοράς από 35% στο μαλακό, 45% στο κριθάρι, 95% στη βρώμη και 95% στο τριτικάλε.

Σχετικά με το σκληρό σιτάρι, οι ελληνικές ποικιλίες κατέχουν γύρω στο 10% της αγοράς.

Κηπευτικά

Οι ποικιλίες που διατηρούν το Κέντρο Γεωργικής Έρευνας Βόρειας Ελλάδας (Θεσσαλονίκη) και το Ινστιτούτο Αμπέλου και Οπωροκηπευτικών Πύργου (Κόροιβος Ηλείας) είναι, κατά το πλείστον, βελτιωμένες εγχώριες παραδοσιακές ποικιλίες που διαθέτουν υψηλή προσαρμοστικότητα στα διάφορα περιβάλλοντα της χώρας, έχουν μεγάλη φήμη και αξία και ικανοποιούν σύγχρονες καταναλωτικές απαιτήσεις.

Οι έλληνες γεωργοί και μικροκαλλιεργητές αναζητούν όλο και περισσότερο ελληνικούς σπόρους, γιατί είναι φθηνότεροι, δέχονται μικρότερες εισροές και δίνουν ποιοτικά προϊόντα. Την τελευταία διετία, η ζήτηση των σπόρων των παραδοσιακών ποικιλιών εκτιμάται ότι αυξήθηκε στους ερασιτέχνες παραγωγούς κατά 30-40% και στους μικροκαλλιεργητές κατά 15-20%.

Σε κάθε περίπτωση, ο ρόλος του ΥΠΑΑΤ επικεντρώνεται στη διαμόρφωση της σχετικής νομοθεσίας (εθνικής και κοινοτικής), στον έλεγχο και στην πιστοποίηση των παραγόμενων σπόρων σποράς, στην επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και στη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου, για να έχουν τη δυνατότητα οι επενδύσεις ίδρυσης επέκτασης και μετεγκατάστασης μονάδων επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού να επιδοτούνται από τα αντίστοιχα κοινοτικά προγράμματα.

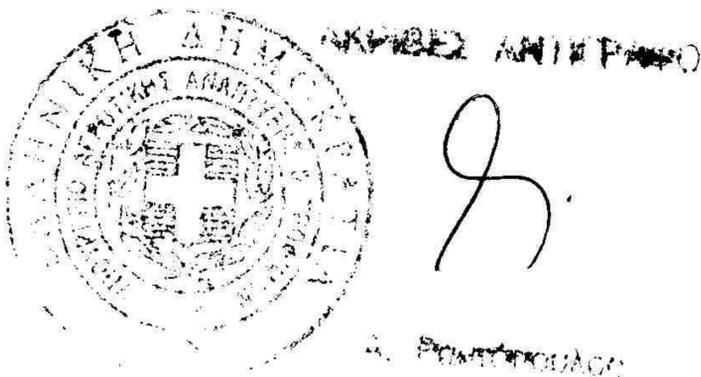
Βασικοί στόχοι του ΥΠΑΑΤ στον τομέα της σποροπαραγωγής αποτελούν η αύξηση του ποσοστού των ελληνικών ποικιλιών και της εγχώριας σποροπαραγωγής στην κάλυψη των αναγκών της χώρας και η δημιουργία

ευνοϊκών προϋποθέσεων για πιθανές εξαγωγές σε ορισμένα είδη ψυχανθών. Οι εν λόγω στόχοι μπορούν να προωθηθούν μέσω της ανάπτυξης της έρευνας, της βελτίωσης της ποιότητας και της μείωσης του κόστους παραγωγής των παραγόμενων σπόρων.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, εγκρίθηκε, με πρωτοβουλία του ΥΠΑΑΤ, από την αρμόδια Επιτροπή της Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου (33/06), η πρόσληψη 60 Ερευνητών για το τρέχον έτος 2013 στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, ενώ αναμένεται να προσληφθούν συνολικά 100 Ερευνητές.

Επισημαίνεται ότι η έγκριση των προσλήψεων 60 Ερευνητών για το τρέχον έτος, καθώς και η πρόσληψη άλλων 40 στις αρχές του 2014 στον ΕΛΓΟ - ΔΗΜΗΤΡΑ, αποτελεί μια σημαντική τομή που γίνεται στο κομμάτι της εφαρμοσμένης γεωργικής έρευνας και τεχνολογίας, σε όλο το φάσμα της παραγωγικής διαδικασίας από το σπόρο και την καλλιέργεια έως τη μεταποίηση, τη συσκευασία, την εμπορία και τη διακίνηση, αλλά και σε όλους τους τομείς της παραγωγής: Φυτική, Ζωική Μελισσοκομική, Αλιεία και Ιχθυοκαλλιέργεια. Η ποιότητα των ελληνικών προϊόντων και η αύξηση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα είναι συνυφασμένα με την εφαρμοσμένη έρευνα και την καινοτομία και δημιουργούν άμεση ανάγκη απασχόλησης ερευνητών, ώστε η ελληνική γεωργία να αυξήσει τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα και να αποτελέσει και πάλι πυλώνα ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Τέλος, το ΥΠΑΑΤ έχει συμβάλει στη διαμόρφωση του σχεδίου κανονισμού της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται το γνωστό από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013 Μέτρο 1.2.3.Α., με το οποίο επιδοτούνται οι μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού. Στις προθέσεις του ΥΠΑΑΤ, είναι να ενταχθούν στο μέτρο αυτό ξανά οι μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού, έτσι ώστε να επιδοτούνται οι επενδύσεις τους από τα αντίστοιχα κοινοτικά κονδύλια και στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Ε. Μπασιάκο